

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **P. R.**

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 lutego 2025 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego Krakowie

z dnia 11 października 2024 r., sygn. akt IV Ka 1244/24

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Wieliczce

z dnia 15 marca 2024 r., sygn. akt II K 550/21

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

P. R. został oskarżony łącznie o popełnienie trzynastu czynów. Dwanaście z nich kwalifikowanych było z art. 279 § 1 k.k., a polegać miały na tym, iż w okresie od 14 do 25 sierpnia 2020 roku w nieustalonym miejscu ze skutkiem w W., za

pośrednictwem sieci Internet, po uprzednim pokonaniu przeszkody w postaci zabezpieczenia elektronicznego - danych logowania do bankowości mobilnej (kodu PIN karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego) rachunku bankowego prowadzonego przez [...] Bank [...] SA na rzecz zmarłej w dniu [...] 2020 roku E. D. , dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w różnych kwotach (łącznie kwota 91.138, 43 zł), poprzez wykonanie przelewów na swój rachunek bankowy prowadzony również przez [...] Bank SA, na szkodę L. D. , dziedziczącej po E. D. na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia repertorium A nr [...] z dnia 21 września 2020 roku spadek po zmarłej E. D. w całości.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieliczce z dnia 15 marca 2024 r., sygn. akt II K 550/21 P. R. został uniewinniony od popełnienia zarzuconych mu czynów.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora oraz pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 11 października 2024 r., sygn. akt IV Ka 1244/24 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Wieliczce do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego zarzucając

1. naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez rozpoznanie apelacji i wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy w Krakowie w składzie sędziego Sądu Rejonowego del. X.Y., mimo iż Sąd odwoławczy był nienależycie obsadzony, a to ze względu na kwestionowaną w orzecznictwie dopuszczalność delegowania sędziów przez Ministra Sprawiedliwości, nie dającą gwarancji spełniania przez delegowanych sędziów wymogów niezawisłości i bezstronności w stopniu uzasadniającym realizację gwarancji konstytucyjnych i konwencyjnych praw strony,
2. naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez błędne jego zastosowanie i uwzględnienie apelacji Prokuratora oraz apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego od wyroku Sądu w Wieliczce II Wydział Karny z dnia 15 marca 2024 r., sygn. II K 550/21, zaskarżającej wyrok uniewinniający oskarżonego P. R. w całości na niekorzyść oskarżonego i w efekcie uchylenie wyroku Sądu I Instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo niezasadności złożonych przez Prokuratora oraz pełnomocnika oskarżyciela

posiłkowego środków zaskarżenia i braku ustawowych przesłanek do wydania zaskarżonego wyroku.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

W pisemnej odpowiedzi na skargę pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej L. D. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, zgodnie z którym fakt udziału w składzie orzekającym sędziego delegowanego na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 u.s.p. nie może być samodzielną podstawą do stwierdzenia, że sąd nie był należycie obsadzony (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2022 r., II KK 185/22). Przemawia za tym konieczność dokonania ścieśniającej interpretacji art. 439 § 1 k.p.k. zawierającego katalog bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Tym samym, podobnie jak przy interpretacji art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., gdy Sąd Najwyższy wypowiada się w kwestii udziału w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 3), każdorazowo przeprowadzona powinna być analiza tego, czy spełnione zostały wymogi w zakresie minimalnego standardu bezstronności.

W konsekwencji, Sąd Najwyższy wymaga także stwierdzenia innych okoliczności dotyczących sędziego delegowanego, które dopiero łącznie z faktem delegacji ministreralnej, mogą przemawiać za przyjęciem, że doszło do uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Jako przykładową okoliczność Sąd Najwyższy wymienił fakt jednoczesnego delegowania sędziego i powołania go na stanowisko prezesa sądu, rzecznika dyscyplinarnego lub wydanie przez niego orzeczenia w sprawie, która jest w polu zainteresowania czynnika politycznego, które to orzeczenie może być interpretowane jako spełniające oczekiwania Ministra Sprawiedliwości. Sąd Najwyższy podkreślił jednocześnie, że pomocny w tym zakresie jest test bezstronności, o którym mowa przede wszystkim w uchwale

trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2020, z. 2, poz. 7 - por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2022 r., III KK 207/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2022 r., V KK 54/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2022 r., III KK 409/22 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2022 r., III KK 465/22). Nie można zatem przyjąć *a priori*, że każdy sędzia delegowany za jego zgodą przez Ministra Sprawiedliwości nie spełnia wymogu niezawisłości i bezstronności, oraz że w każdym przypadku – bez względu na okoliczności – występuje wówczas bezwzględna przyczyna odwoławcza. Trafnie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 lipca 2022 r., III KK 207/22, zauważył, iż „prawdą jest, że naruszenie prawa do niezawisłości i bezstronności sądu może być związane z faktem delegacji sędziego za jego zgodą przez Ministra Sprawiedliwości. Musi ono jednak wynikać nie tyle z samego faktu delegacji, ale również z okoliczności z nią związanych albo równocześnie występujących, wykazujących brak bezstronności albo podważających ją w sposób obiektywny. Oznacza to, że skarżący zobowiązany był do wykazania, że doszło w niniejszej sprawie do przełamania domniemania bezstronności i niezawisłości”. Tej powinności jednak nie zdołał zrealizować.

Wbrew twierdzeniom Autora skargi, Sąd odwoławczy, wydając wyrok kasatoryjny, nie naruszył także art. 437 § 2 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. i art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. W konsekwencji ramy postępowania skargowego są nader wąsko określone, czego skarżący zdaje się nie dostrzegać. Jedynym zadaniem Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego jest zbadanie - stosownie do podanej przyczyny wydania takiego wyroku - czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., czy sąd odwoławczy uchylił wyrok, mimo braku określonej w art. 454 § 1 k.p.k. przeszkody do wydania wyroku zmieniającego, względnie czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Jeżeli jako przyczynę wydania wyroku kasatoryjnego wskazano niedopuszczalność skazania

oskarżonego przez sąd odwoławczy (przeszkoda określona w art. 454 k.p.k.), Sąd Najwyższy bada, czy zarazem w sposób stanowczy stwierdzono, że zebrany w sprawie materiał dowodowy uzasadnia skazanie, jako że w przeciwnym wypadku, przy wyrażeniu poglądu, iż np. po dokonaniu pogłębionej oceny dowodów, względnie uzupełnieniu materiału dowodowego, jedynie rysuje się możliwość skazania, wydanie wyroku kasatoryjnego nie jest dopuszczalne (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, OSNK 2018, nr 11, poz. 73; nie jest zrozumiałe przytoczenie przez obrońcę wymienionej uchwały jako mającej wspierać skargę, w sytuacji gdy Sąd Okręgowy nie wskazał na potrzebę uzupełnienia materiału dowodowego i wyraził pogląd dalej idący niż tylko o możliwości wydania wyroku skazującego w ponownym postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji). Natomiast w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi na wyrok sądu odwoławczego, odwołujący się do uregulowania zawartego w art. 454 § 1 k.p.k., nie jest zadaniem Sądu Najwyższego dokonanie oceny, czy zebrany w sprawie materiał dowodowy jest kompletny, jak też czy sąd *ad quem* prawidłowo go ocenił, zasadnie uznał, że zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona czynu zabronionego i w konsekwencji uwzględnił wniesioną na niekorzyść oskarżonego apelację. Byłoby to bowiem równoznaczne z nadaniem skardze charakteru nieznanej ustawie „superapelacji” i przejęciem przez Sąd Najwyższy, który w istocie miałby ponownie oceniać zarzut apelacyjny, roli sądu odwoławczego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2019 r., II KS 11/18; z dnia 8 sierpnia 2019 r., II KS 12/19; z dnia 26 listopada 2021 r., V KS 29/21; z dnia 14 lipca 2022 r., III KS 44/22; z dnia 23 sierpnia 2022 r., IV KS 19/22 oraz z dnia 27 kwietnia 2023 r., IV KS 13/23).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że Sąd Okręgowy w Krakowie właśnie z powodu konieczności respektowania ujętego w art. 454 § 1 k.p.k. zakazu skazania przez sąd odwoławczy oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji, wydał wyrok kasatoryjny. Doszedł do przekonania, że uchybienia proceduralne w zakresie oceny materiału dowodowego dokonane przez Sąd Rejonowy, skutkowały dokonaniem przez ten Sąd błędnych ustaleń faktycznych. Zaznaczył, że podziela zarzuty oskarżycielki posiłkowej oraz prokuratora, iż Sąd meriti błędnie uznał, że oskarżonemu nie

można przypisać winy i sprawstwa zarzucanych mu przestępstw oraz obszernie uzasadnił swoje w tej kwestii stanowisko.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy skargę oddalił, co skutkowało także obciążeniem oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

[J.J.]

[a.ł.]